

НЕЗРУЧНІ

ВІДЧАЙДУШНІ

ВИРОДКИ

УДК 821.161.2-31.1-93
В 65

Ольга Войтенко

В 65 Незручні. Відчайдушні. Виродки. [Текст] : повість / Ольга Войтенко. —
Львів : Видавництво Старого Лева, 2024. — 288 с.

ISBN 978-966-448-190-5

Ця історія розповідається через уривки з тринадцяти щоденників учнів і викладачів арттерапевтичної школи маленького приморського містечка. Місто відверто ворогує з учнями «цього гетто», які жодним чином не вписуються в усталені правила і відверто бунтують проти них – своїм мистецтвом, одягом, поведінкою, власними особливостями.

Потому як директор не хоче йти на зустріч корумпованому і жорсткому меру, це протистояння переростає у справжню війну за існування. Учні беруться за пензлі та фарби й виходять на нічні вулиці, щоб уже зранку показати місту його реальне «обличчя», за що й отримують удар у саме серце.

УДК 821.161.2-31.1-93

© Ольга Войтенко, текст, 2024
© Андрій Андрішак, художнє оформлення, 2024
© Видавництво Старого Лева, 2024

ISBN 978-966-448-190-5

Усі права застережено

Львів
Видавництво Старого Лева
2024

КОЖЕН З НАС НОСИТЬ ПРИ СОБІ НОЖА

Андреас Штайнгьофель «Середина світу»

МАРКЕЛЬ

ЗАКІНЧИВШИ ОСТАННІЙ КАДР, Я ПІДІЙМАЮ ОЧІ НА СКАЖЕНОГО

Рома — він розповідає про Розстріляне Відродження. І поки що це найцікавіший його урок евер. Я часто маю на уроках, тож усі жителі Будинку «Слово»^{*} якось несподівано втрапили на сторінки мого нового коміксу і набули суперскілів. Хоча вони й так їх мали, судячи з того, про що він говорить.

Правда, у цьому коміксі якось забагато розстрілів... навіть як на комікс...

Повертаю голову і дивлюся на неї: вона пише на планшеті новий трек — навіть без звуку й навушників, просто чуючи те все «внутрішнім слухом», як вона каже, але раз по раз підводить очі — вона теж уважно слухає Рома.

^{*} Маркель говорить про будинок, у якому жила більшість українських письменників і митців, що згодом потрапили під репресії і були розстріляні в 30-х роках XX століття, відтак їхнє мистецьке покоління отримало назву Розстріляне Відродження (назву дав пізніше Єжі Гедройць). Сам будинок розташований у Харкові (нині вул. Культури, 9) і отримав назву Будинок «Слово» через свою конфігурацію у формі букви «С». Він був побудований з ініціативи самих письменників. — *Тут і далі примітки авторки.*

Озираюсь: дивним чином його слухають геть усі — навіть ті, хто фарбує нігті, скролить інсту або, на перший погляд, втикає в книгу. Треба буде дати йому медаль — взяти олімпійське золото не так складно, як зацікавити цих людей. Може, він нарешті викупив — якщо урок нецікавий, з нього просто підуть; якщо й наступний буде нецікавим, далі вже просто не прийдуть. І його погрози ніяк не зарадять, у нас немає часу на нецікаві і непотрібні лекції... Чи, може, тема його справді бентежить — це завжди відчувається.

— Сиволап! Ви знайшли щось цікавіше за півсотні розстріляних митців? — гарчить Ром.

— Та я насправді вражений... — прокашлююсь, — до глибини душі...

— Іронія?

— Аж ніяк...

Ром пом'якшується.

— Просто думаю... чому вони не уникнули цього — не припинили, не поїхали... чому дали себе вбити?

Кілька останніх учнів підіймають очі на Рома, і повисає тиша.

Ром, на диво, сприймає моє питання серйозно і не просить забратися з класу, як зазвичай. Він сідає на стіл і обводить поглядом аудиторію.

— Вони не могли і не хотіли припиняти — у тому і був сенс. Вони хотіли говорити про дуже складні речі,

донести їх, хотіли щонайменше відстояти себе, свою мову і свої ідеали... І не збиралися від них відмовлятися навіть таким коштом. Вони мусили поборотися за правду, мусили її відкрити. І, за можливості, донести її іншим через своє мистецтво... Так я це бачу.

Ром завжди додає це, його дуже бісять фрази типу «автор хотів сказати, що...» — ніхто не знає і ніколи не дізнається, що, в дідька, хотів сказати автор, ми можемо тільки здогадуватись. Це, мабуть, єдине, в чому я з ним згоден.

І ось я вже йду шкільним коридором повз неї — вона говорить зі старшокласником — він їй подобається — #красивийвисокийкрутий. І я тут, здається, єдиний, хто не згадає, як його звати, бо мені абсолютно плювати. Кидаю собі під ноги скейт, вдягаю навушники, каптур — я невидимка, мене вона не бачить. Але ми найкращі друзі.

Я злітаю пандусами вниз, вистрибую на асфальт і несусь повз усе те лайно — прикидатися крутим, розумним, дорослим... яким там ще? Будувати несправжні стосунки, вирішувати несправжні проблеми...

Я зовсім не крутий,

не розумний

і не дорослий.

У голові застрягли думки про те, що говорив Ром...

Те, що робили ці люди, просто на голову не налазить...

А що робимо ми?

ЕНДЕР

А ЦЯ БІЛЯВКА МОЖЕ БУТИ ЦІКАВОЮ, ХОЧА ДРУЗІ В НЕЇ... ОДИН майже не говорить і постійно малює: чи то в зошитах, чи то... на стінах; інший ніколи не знімає шапки і навушників; мала, яка грає в ігри і хакає все, що потрапить під руки; синестет, який обляпує фарбами полотна, як одержимий; пацан, який весь час щось знімає (я навіть не знаю його в обличчя без камери); дівчина з вишневим волоссям і татухами по всьому тілу; сопляк, що вдягається як на подіум. Дивно, що навіть у такій тусовці схиблених, як наша школа, є якесь угруповання людей, які виділяються, — хоча наша школа загалом не для нормальних людей.

То в чому ж мій інтерес щодо цієї білявки? А не знаю...

Усе, що мені відомо, — це те, що вона грає на віолончелі. Зовсім не круто, скажіть? Але тут так не думають — тут вона ще й крута діджейка, яка грає в клубах (вже не на віолончелі) з тринадцяти років разом зі старшим братом. Вона пише музику і міксує треки не гірше за Гетту. Струнка, красива, має купу пірсингів, найкрутішу з усіх дівчат стрижку і найвищі платформи. Вона носить світшоти брата з сукнями, завідує шкільним радіо, де ставить, що хоче, і майже ні з ким не спілкується, окрім своєї мовчазної компанії.

